

ELS TRASTORNS DE LA PERSONALITAT I *LES METAMORFOSIS D'OVIDI*

Gisela Gamero Casas

INS Vilanova del Vallès

Introducció

Aquest treball de recerca, titulat *Els trastorns de la personalitat i Les metamorfosis d'Ovidi*, realitzat mitjançant el mètode hipoteticodeductiu, pretén demostrar que l'obra *Les metamorfosis* constitueix el primer relat conegut que descriu i tipifica alguns dels trastorns de la personalitat de l'actual idiosincràsia occidental, actualment recollits pel DSM-5 (Diagnostic and Statistical Manual of Mental Disorders, 5th Edition).

Hipòtesi

L'obra *Les metamorfosis* constitueix el primer relat conegut on es descriuen i tipifiquen alguns dels trastorns de la personalitat de l'actual idiosincràsia occidental.

Objectius

Demostrar mitjançant l'anàlisi de *Les metamorfosis* que la mitologia grecolatina és el primer relat que explica els trastorns de la personalitat de l'actual idiosincràsia occidental a través dels trets psicològics de la personalitat que caracteritzen les deïtats.

Metodologia

Aquest estudi, realitzat seguint el mètode hipoteticodeductiu, està format per dos grans blocs: el marc teòric i el treball de camp.

Al marc teòric, apareix explicada d'una forma general l'obra clàssica del poeta Ovidi titulada *Les metamorfosis*, així com una petita biografia del poeta. També es contextualitza l'obra amb la finalitat de comentar la seva importància dins l'evolució de la cultura occidental i es trien nou mites que es descriuen amb detall. Seguidament, s'explica què són els trastorns de la personalitat i se'n trien i expliquen amb molta precisió tres d'ells, estudiats i recollits pel DSM-5 (Diagnostic and Statistical Manual of Mental Disorders, 5th Edition).

Al treball de camp, s'efectuen una sèrie d'anàlisis comparatives psicològiques entre els perfils de les deïtats descrites en els mites escollits i els criteris per a la diagnosi dels trastorns de la personalitat triats. A més a més, també es comparen aquests trastorns de la personalitat amb figures importants en el devenir de la història d'Occident i en el camp de les arts: l'escultura, la literatura, la pintura, la música i el cinema. Aquesta última part té l'objectiu de mostrar que els trastorns de la personalitat estan i han estat molt presents al llarg de la història de la nostra societat, des de l'època clàssica, com vull demostrar amb la validació de la hipòtesi principal, fins als nostres dies.

Resultats

Per tal d'assolir aquest objectiu, he realitzat una sèrie d'anàlisis comparatives psicològiques entre els trets definitoris de la personalitat d'algunes de les deïtats que apareixen a *Les metamorfosis* i els criteris per a la diagnosi de tres trastorns de la personalitat establerts pel DSM-5.

He dut a terme una comparació entre Juno, Medea i Circe i el trastorn paranoide de la personalitat; el trastorn límit de la personalitat l'he atribuït a Apol·lo, Pireneu i Ifis; i he associat Narcís, les Pièrides i Aracne amb el trastorn narcisista de la personalitat.

En primer lloc, tant Juno com Medea i Circe han mostrat més de quatre dels vuit criteris mínims establerts pel DSM-5 que s'ha de posseir per a la diagnosi del trastorn paranoide de la personalitat. Concretament, Juno ha complert vuit, Medea set i Circe sis.

En segon lloc, tant Apol·lo com Pireneu i Ifis han presentat més de cinc dels nou criteris mínims assenyalats pel DSM-5 que s'ha de posseir per a la diagnosi del trastorn límit de la personalitat. Específicament, Apol·lo ha manifestat sis i Pireneu i Ifis nou.

En darrer lloc, tant Narcís com les Pièrides i Aracne han manifestat més de cinc dels nou criteris mínims indicats pel DSM-5 que s'ha de posseir per a la diagnosi del trastorn narcisista de la personalitat. Exactament, els tres casos han mostrat nou, el nombre màxim.

A més a més, he establert una sèrie de paral·lelismes entre alguns trastorns de la personalitat i figures que han estat importants en el devenir de la història i de l'art. He atribuït a Ióssif Stalin el trastorn paranoide de la personalitat, a Michelangelo Buonarroti i Salvador Dalí el trastorn narcisista de la personalitat, a Franz Kafka el trastorn esquizotípic de la personalitat i a Amy Winehouse i Courtney Love el trastorn límit de la personalitat. Cal aclarir que, en la majoria dels casos, aquests trastorns de la personalitat els van ser degudament diagnosticats.

Conclusions

En definitiva, podem afirmar que en tots els casos els trets definitoris de la personalitat de les figures mitològiques escollides han superat el nombre de criteris que s'ha de posseir per a la diagnosi d'un dels tres trastorns de la personalitat seleccionats. Per tant, la conclusió respecte a la hipòtesi "l'obra *Les metamorfosis* constitueix el primer relat conegut on es descriuen i tipifiquen alguns dels trastorns de la personalitat de l'actual idiosincràsia occidental" ha quedat validada.

Bibliografía

[De Van Gogh a Lady Gaga: ¿es el trastorno de la personalidad una enfermedad de genios y artistas?](#) (17 de maig del 2020). El Comercio, culturas. [Consultada el 20/10/2020]

[Famosos con trastorno límite de la personalidad.](#) (2020) [Consultada el 20/10/2020]

Asociación Estadounidense de Psiquiatría (2013). Manual diagnóstico y estadístico de los trastornos mentales (DSM-5) (5ª edició). Madrid, Espanya: Editorial Médica Panamericana. (pàgines 645-690)

Bosch, C. (2019). [El mito y la enseñanza de valores: propuesta didáctica para secundaria y bachillerato a partir de las Metamorfosis de Ovidio.](#) [Consultada el 15/10/2020]

Bosch, C. (17 de juny del 2019). [Blogspot: Ovidio en el aula.](#) [Consultada el 17/10/2020]

Castillero, O. M. [Psicología y mente: 20 personajes históricos que sufrieron trastornos mentales.](#) [Consultada el 20/10/2020]

Grimal, P. (1981). Diccionario de mitología griega y romana (6ª edició). Barcelona, Espanya: Editorial Paidós.

Manrique, S. W. (18 de gener del 2017). [Ovidio, el gran inspirador y uno de los dioses tutelares de la literatura en dos mil años.](#) [Consultada el 15/10/2020]

Miró i Ardèvol, J. (12 de juny del 2009). [Los grandes pilares de nuestra civilización.](#) [Consultada el 18/10/2020]

Ovidi, P. N. (2008). Les metamorfosis (2ª edició). Barcelona, Espanya: Editorial Quaderns Crema.

Rochefoucauld, F. (2012). Reflexiones o sentencias y máximas morales. Madrid, Espanya: Editorial Akal.

Rodriguez, A. J. (1 de desembre del 2008). [Las bases de la cultura occidental.](#) La Región, opinión. [Consultada el 18/10/2020]